

gribende de stillede nye krav, f. eks. større bygningsmæssige ændringer, er sammenholdt med den arbejdsmiljømæssige risiko.

Spørgsmålet, om staten pådrager sig et erstatningsansvar, fordi arbejdstilsynet fejlagtigt har godkendt et projekt, må som hovedregel besvares benægtende. Den forventning, som borgeren har om, at det offentlige kontrol- og tilsynsvirksomhed fungerer, antages i almindelighed ikke at være beskyttet af erstatningsreglerne.

Det kan dog ikke afvises, at staten i særlige tilfælde kan blive ansvarlig efter almindelige erstatningsretlige grundregler, herunder navnlig reglen om ansvar for skyld og grundsætninger i Danske Lov 3-19-2 om en arbejdsgivers ansvar for sine ansattes fejl og forsømmelser. Nogen praksis om eller speciel undersøgelse af rækkevidden af et sådant ansvar foreligger så vidt vides ikke.

Det bemærkes endelig, at formålet med regler om forhåndsgodkendelse og udtalelse ikke er at lette arbejdsgiverens ansvar. Formålet er, at man allerede på planlægningsstadiet — udover den pligt som arbejdsgiveren har til at varetage hensyn til sikkerhed og sundhed — sørger for at få foretaget en yderligere gennemgang ved en uvildig offentlig myndighed af det pågældende projekt til en arbejdsproces, et teknisk hjælpemiddel eller et arbejdssted.

Det siges derfor udtrykkeligt i de pågældende bestemmelser, at denne forhåndsgennemgang kun skal kunne kræves i tilfælde, hvor hensynet til de ansattes sikkerhed og sundhed kræver det.

Spørgsmål 47:

ad § 53. Tilsigter § 53 en mere lempelig eller en mere restriktiv adgang til søn- og helligdagsarbejde og til holddriftsarbejde? Vil ministeren kunne tiltræde, at de 7 døgn bliver et gennemsnit for en længere periode? Vil svaret være det samme, såfremt § 53, stk. 2, udgår?

Svar:

Det hidtidige forbud i *lov om almindelig arbejderbeskyttelse* og *lov om arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirksomhed* mod beskæftigelse af arbejdere i et søn- og helligdagsdøgn og på grundlovsdagen efter kl. 12 er erstattet af en ret til et ugentligt

fridøgn. Lovforslaget beskæftiger sig ikke med spørgsmålet om arbejde på sønehelligdage og grundlovsdag.

For så vidt angår søndagsfriheden, er det hidtidige forbud formuleret om til en ret for den ansatte til en ugentlig fridag, der kan falde på en anden ugedag end søndag — men dog således, at det ugentlige fridøgn såvidt muligt skal falde på en søndag og såvidt muligt samtidig for alle i virksomheden ansatte. Som det fremgår af de generelle bemærkninger til kapitel 9, tilsigtes der ikke nogen radikal ændring af tradition og sædvane med hensyn til det ugentlige fridøgns beliggenhed. En vis lempelse (smidiggørelse) af adgangen til søndagsarbejde er tilsigtet. Det forudsættes, at spørgsmålet, om der skal arbejdes på sønehelligdage og grundlovsdagen efter kl. 12, beror på parternes frie kollektive eller individuelle aftaler, og at spørgsmålet om beliggenheden af det ugentlige fridøgn tages op i overenskomsterne mellem arbejdsmarkedets parter. For så vidt angår holddriftsarbejde, kan § 53 vel siges at indeholde en vis lempelse, idet der kan arbejdes kontinuerligt i 7 døgn, blot der sikres arbejderen på det enkelte skift et ugentligt fridøgn (der ikke behøver at falde på en søndag) inden for 7 døgnperioden. Hvis man vil afvige herfra, kræves dispensation efter § 54. En generel dispensation efter stk. 4 kan kun gives tidsbegrænset.

En ordning, hvorefter de 7 døgn bliver et gennemsnit for en længere periode, ville kræve en ændring af forslaget, der må antages at være i strid med de af Danmark ratificerede ILO-konventioner nr. 14 af 1921 om en ugentlig hviledag i industrielle virksomheder og nr. 106 af 1957 om ugentlig frihed inden for handels- og kontorvirksomhed.

En omlægning af det ugentlige fridøgn med opsummering af fridøgnene for nogle uger til en samlet fritid kan gennemføres med hjemmel i § 55 som led i særregler for særlige arbejdsforhold.

I den gældende lovgivning er *landbrug, skovbrug og gartneri* holdt uden for de almindelige forbud mod søn- og helligdagsarbejde, jfr. de indledende bemærkninger til kapitel 9. Efter lovforslaget skal også dette område omfattes af bestemmelsen i § 53, stk. 1, 1. pkt., om et ugentligt fridøgn; efter § 53, stk. 2, gælder reglen i § 53, stk. 1, 2. pkt., hvorefter det ugentlige fridøgn, så vidt mu-